

Inleiding	9
1. Wat is filosofie?	11
1.1 De filosofische vragen	11
1.2 Filosofie en mythologie	13
1.3 Filosofie en godsdienst	13
1.4 Filosofie en ideologie	15
1.5 Het belang van de filosofische traditie voor iedereen	17
1.6 Filosofie: descriptief of normatief	18
1.7 Wat kan je met filosofie doen?	19
2. Van Thales tot Thomas	21
2.1 De filosofie vóór Socrates: op zoek naar de oerstof en het ordenende principe	21
2.1.1 Thales van Milete	21
2.1.2 Anaximenes	22
2.1.3 Heraclitus	23
2.1.4 Parmenides	23
2.1.5 Zeno	23
2.1.6 Protagoras	24
2.2 Socrates en Plato: ethiek en utopie	25
2.2.1 Socrates	25
2.2.2 Plato	27
2.3 Aristoteles	29
2.3.1 De logica	30
2.3.2 De leer van de categorieën	31
2.3.3 Indeling van de filosofie	31
2.3.4 Mensvisie	31
2.3.5 Economie en ethiek	32
2.3.6 Het realisme van Aristoteles	32
2.4 Hellenisme en Rome: stoïcijnen en neoplatonici	33
2.4.1 Het stoïcisme	34
2.4.2 Het neoplatonisme	36
2.5 Joden en Arabieren: de ongebroken traditie	37
2.5.1 De joden	38
2.5.2 De islam	39
2.5.3 Samenvattend	40
2.6 Thomas van Aquino en William van Ockham: onderscheiden en scheiden van filosofie en theologie	40
2.6.1 Thomas van Aquino	40
2.6.2 William van Ockham	42
3. Rationalisme, empirisme en idealisme	45
3.1 Het rationalisme	46
3.1.1 René Descartes	46
3.1.2 Gottfried Wilhelm Leibniz	48
3.2 De Engelse empiristen	48
3.2.1 John Locke	48
3.2.2 George Berkeley	50
3.2.3 David Hume	51
3.2.4 Samenvattend	52
3.3 De ongenadige kritiek van Immanuel Kant	52
3.3.1 <i>Kritik der reinen Vernunft</i>	53
3.3.2 <i>Kritik der praktischen Vernunft</i>	54

3.3.3	Samenvattend	54
3.4	Hegel en het Duitse idealisme	55
3.4.1	Idealisme en materialisme	55
3.4.2	Georg Wilhelm Friedrich Hegel	55
3.4.3	Logica, natuurfilosofie en filosofie van de geest	56
3.4.4	Optimisme	56
3.4.5	Dialectiek	57
4.	Tussen klassenstrijd en individueel pessimisme	59
4.1	Ludwig Feuerbach	59
4.1.1	Het materialisme	59
4.1.2	Het materialistisch humanisme	60
4.1.3	Kritiek	61
4.2	Karl Marx	62
4.2.1	Situering en levensloop	62
4.2.2	De kritiek op Feuerbach	63
4.2.3	De kritiek op de burgerlijke revolutie	63
4.2.4	De ontwikkeling van de mensheid	64
4.2.5	Aliënatie en reïflcatie	65
4.2.6	Kritiek	66
4.3	Arthur Shopenhauer	67
4.3.1	Situering	67
4.3.2	Levensloop	68
4.3.3	<i>Die Welt als Wille und Vorstellung</i>	68
4.4	Søren Kierkegaard	69
4.4.1	Situering	69
4.4.2	<i>Enteneller</i>	70
4.4.3	Kierkegaard en Marx	71
4.5	Friedrich Nietzsche	71
4.5.1	Situering	71
4.5.2	Levensloop	72
4.5.3	<i>Also sprach Zarathustra</i>	72
5.	De vragen naar zin, in- en uitzicht blijven	75
5.1	De fenomenologie	75
5.2	Edmund Husserl	76
5.3	Martin Heidegger	78
5.3.1	Levensloop	78
5.3.2	Voorbij de fenomenologie	78
5.3.3	<i>Sein und Zeit</i>	79
5.3.4	<i>Vom Wesen der Wahrheit</i>	80
5.3.5	Het humanisme volgens Heidegger	81
5.3.6	De waarheid van de kunst	82
5.3.7	Besluit	82
5.4	Karl Jaspers	83
5.4.1	Levensloop	83
5.4.2	Filosofie en de wereld	84
5.4.3	Besluit	85
5.5	Jean-Paul Sartre	86
5.5.1	Situering	86
5.5.2	Sartres humanistisch of atheïstisch existentialisme	86
5.5.3	Sartres sociale filosofie	88
5.5.4	Besluit	90
5.6	Gabriël Marcel, Martin Buber en Emmanuel Levinas	90
5.6.1	Het christelijke existentialisme van Marcel	91

5.6.2	De joodse existentiële filosofie van Buber en Levinas	91
5.7	Ernst Bloch	93
5.7.1	Levensloop	93
5.7.2	Blochs methode: 'sporen zoeken'	93
5.7.3	Utopie	94
5.7.4	Hoop	94
5.7.5	De menselijke vrijheid	95
5.8	Sigmund Freud	96
5.8.1	Situering	96
5.8.2	De oorsprong van de psychoanalyse	96
5.8.3	Het wereldbeeld van Freud	97
5.8.4	Invloed en kritiek	98
5.9	Herbert Marcuse	99
5.9.1	Situering vanuit de Frankfurter Schule	99
5.9.2	Marx en Freud	100
5.9.3	Het fascisme	101
5.9.4	Het stalinisme	102
5.9.5	Het Westen als eendimensionale maatschappij	103
5.9.6	Repressieve tolerantie, negatief denken en de Grote Weigering	103
5.10	Michel Foucault	104
5.10.1	Situering vanuit het structuralisme	104
5.10.2	Tegen het humanisme van Hegel tot Sartre	105
5.10.3	Tegen de filosofie van het subject	105
5.10.4	Het discours	105
5.10.5	De macht	106
5.10.6	De filosoof met de krant	106
5.11	Jean Baudrillard	107
5.11.1	De tekenwaarde van de objecten	107
5.11.2	Discriminatie door differentiatie	108
5.11.3	Van een kritiek op Marx naar een symbolische samenleving	108
5.12	De analytische en logisch-positivistische filosofie	109
5.12.1	Situering	109
5.12.2	Bertrand Russell	110
5.12.3	De Wiener Kreis	112
5.13	Ludwig Wittgenstein	113
5.13.1	Situering	113
5.13.2	Levensloop	114
5.13.3	<i>Tractatus logico-philosophicus</i>	114
5.13.4	<i>Philosophische Untersuchungen</i>	116
5.13.5	Besluit	117